

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу Таранюка Леоніда Миколайовича «Теоретико-методологічні засади управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств», подану на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

В умовах структурних зрушень своєї діяльності суб'єкти господарювання стикаються з рядом проблем щодо забезпечення своєї конкурентоспроможності, невідповідності міжнародним стандартам якості виробленої продукції, низького рівня обігового капіталу, втрати ринків збуту продукції внаслідок економічних, політичних та інших факторів. Тому в кризових умовах промислові підприємства потребують якісного управління бізнес-процесами з урахуванням впливу як внутрішнього, так і зовнішнього середовища на роботу бізнес-структур. Це вимагає розроблення адекватних наукових засад теоретичного, методологічного та практичного рівня розв'язання цієї проблеми.

Трансформаційні процеси, одним видом з яких є реінжиніринг бізнес-процесів (РБП), потребують більш широкого теоретичного обґрунтування, методологічного забезпечення та практичного апробування в діяльності промислових підприємств. При цьому необхідно враховувати світовий досвід впровадження реінжинірингу бізнес-процесів, управління вибором напрямів його проведення, враховуючи специфіку вітчизняного виробництва. У зв'язку з цим, науковці мають приділяти увагу постійному розвитку, удосконаленню, а також створенню нового теоретико-методологічного підґрунтя управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, яке б враховувало світову наукову думку і особливості функціонування та розвитку вітчизняних виробничих бізнес-структур.

ОДЕРЖАНО
У даному випадку
Сумським державним
університетом
Вх. н. 2278 1
19 листопада 2019 р.

тематичне спрямування дисертаційного дослідження є актуальним, його мета, предмет, об'єкт, які сформульовані і реалізовані в дисертації, наукова невизначеність певного кола питань щодо ефективного управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств є достатнім доказом нагальності теми дисертаційного дослідження.

Актуальність дисертаційного дослідження Таранюка Л.М. визначається і тим, що воно виконане в рамках фундаментальних науково-дослідних робіт за безпосередньою участю автора згідно з планами наукових досліджень Сумського державного університету.

У ході проведених автором наукових досліджень, що представлені в дисертаційній роботі, поставлено і вирішено наступні завдання, серед яких найбільш значущими є:

- поглиблення понятійного апарату реінжинірингу бізнес-процесів та обґрунтування авторського визначення РБП;
- розвинення принципів, методів та системи управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств;
- розробка теоретико-методологічних засад механізму управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств;
- визначення можливості використання основних положень теорії ризик-менеджменту в системі управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств;
- дослідження процесів взаємодії в системі реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств, що виникають між їх структурними підрозділами і стейкхолдерами;
- аналіз існуючих положень загальної теорії економічної ефективності з метою застосування їх до оцінювання економічної ефективності реінжинірингу бізнес-процесів на промисловому підприємстві в системі управління вибором напрямів його проведення;

- розробка науково-методичних положень щодо обґрунтування вибору напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств з використанням інструментарію нейромережних технологій;

- розвинування методологічних засад організаційно-економічного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств у системі управління вибором напрямів його проведення;

- встановлення взаємозв'язку між ефективним вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів на промислових підприємствах та системою кадрового менеджменту суб'єктів господарювання;

- розробка методологічних положень механізму інвестиційного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств у системі управління вибором напрямів його проведення.

Перелічені завдання повністю відповідають меті дисертаційного дослідження, тому можна зробити висновок про її досягнення.

2. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій

Отримані автором наукові результати мають високий ступінь обґрунтованості, що підтверджується глибоким аналізом та узагальненням ретроспективних і сучасних вітчизняних та зарубіжних економічних теорій: «інноватики», «інноваційного менеджменту», «управління економічними системами», «економічної ефективності», концептуальних підходів до впровадження трансформаційних змін у діяльність суб'єктів господарювання, широким використанням даних офіційної статистичної звітності, дослідженням тенденцій сучасних інноваційних процесів на промислових підприємствах України на макро-, мезо- і мікроекономічному рівнях.

Про обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, які подано в дисертації, свідчить логічна і послідовна структура побудови роботи та викладення матеріалу, достовірність результатів підтверджується використанням сучасних методів наукового пізнання. Автором використано широкий спектр сучасних методів дослідження. Відповідно до предмету,

об'єкту і особливостей дослідження в роботі були застосовані такі методи: діалектичний метод наукового пізнання, порівняльний аналіз, структурно-функціональний аналіз, статистичний аналіз, абстрактно-логічний аналіз, системний підхід, факторний аналіз, економіко-математичний аналіз, SWOT-аналіз, метод експертних оцінок та інші, за допомогою яких здійснювалось опрацювання значної кількості статистичного матеріалу, який характеризує діяльність підприємств промислового комплексу України.

Обґрунтованість висновків дисертаційної роботи підтверджується також їх отриманням на основі використання результатів закінчених фундаментальних та прикладних наукових досліджень, в яких дисертант брав безпосередню участь.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи полягає у розробленні теоретичних та методологічних засад управління вибором ефективних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів на промислових підприємствах в умовах структурних зрушень у промисловості. Положення наукової новизни, що винесені до захисту, є чітко виокремленими та являють вагомий доробок автора в теоретико-методологічний, методичний та практичний базис вирішення ідентифікованої проблеми.

У першому розділі дисертаційної роботи особливо слід відзначити глибину аналізу категорійного апарату «реінжиніринг бізнес-процесів» різними вченими-економістами (п. 1.3, с. 62-66) і авторського порівняльного аналізу переваг та дискусійних положень категорії «реінжиніринг бізнес-процесів» (п. 1.3, с. 67-70 дисертаційної роботи). В ході проведення такого аналізу автором надано власне визначення поняття «реінжиніринг бізнес-процесів» (п. 1.3, с. 71).

Доцільним, на нашу думку, в рамках розвитку теоретичного апарату трансформаційних змін є удосконалення принципів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств у системі управління вибором напрямів його проведення (п. 1.3, с. 79-84), що дозволяє підвищити рівень обґрунтованості рішень стосовно даного вибору.

У другому розділі дисертації на основі проведеного дисертантом системного аналізу розроблено механізм управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств. Так, даний механізм містить теоретичне підґрунтя і методичне забезпечення його функціонування, системи комунікаційних зв'язків між суб'єктами РБП, системи інформаційного і організаційного забезпечення та систему оцінки і контролю за ефективною реалізацією обраного його напрямку (п. 2.1, с. 108-131).

Викликають зацікавленість та мають практичну значущість запропоновані методологічні підходи до формування системи ризик-менеджменту реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств у системі управління вибором напрямів його проведення. Це дало можливість автору сформулювати та обґрунтувати підсистеми, які характеризують систему ризик-менеджменту реінжинірингу (п. 2.2, с. 138-149), і розробити принципи та удосконалити методи ризик-менеджменту, що характеризують дані підсистеми ризик-менеджменту реінжинірингу бізнес-процесів (п. 2.2, с. 149-154).

У третьому розділі дисертаційного дослідження інтерес викликає запропонований методичний підхід до стратегічного вибору напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, що визначається за допомогою розроблених показників сильних, слабких сторін та можливостей і загроз реінжинірингу бізнес-процесів (п. 3.1, с. 181-191).

До суттєвих здобутків автора слід віднести розробку методичного підходу до обґрунтування вибору напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, який заснований на витратному та результатному підході з використанням інструментарію нейромережних технологій (п. 3.4, с. 250-262). Використання даного підходу дозволяє більш обґрунтовано підходити до вибору ефективних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, враховуючи при цьому всі особливості його проведення.

Четвертий розділ роботи розкриває організаційно-економічне забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств, в якому автор безпосередньо зосереджується на удосконаленні етапності

проведення реінжинірингу шляхом розробки показників доцільності та прогнозної ефективності його проведення (п. 4.2, с. 293-296).

Значущим з науково-методичного забезпечення трансформацій є авторський підхід до формування рейтингової оцінки відбору персоналу для реінжинірингу бізнес-процесів (п. 4.3, с. 327-332). Варто відзначити методологічні напрацювання Таранюка Л.М. щодо формування механізму інвестиційного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, який формує зацікавленість з боку інвесторів та суб'єктів господарювання в його розробці і впровадженні з метою підвищення загальної економічної ефективності управління вибором напрямів РБП на виробництві (п. 4.4, с. 359-364).

П'ятий розділ роботи містить результати практичного впровадження розроблених теоретичних та методичних положень до управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств машинобудівної галузі.

Слід звернути увагу на практичну апробацію запропонованої методики вибору стратегічних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств (п. 5.1, с. 369-377) та проведення оцінки ризикованості альтернативних проектів реінжинірингу бізнес-процесів, що містять різні його напрями (п. 5.1, с. 379-389). Також автором апробовано удосконалений методичний підхід до оцінки впливу реінжинірингу бізнес-процесів на рівень економічного потенціалу підприємства (п. 5.2, с. 392-400).

3. Достовірність, новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, основні наукові результати, отримані в ході дослідження

Аналіз дисертаційної роботи, опублікованих наукових праць та автореферату дозволив зробити висновок, що представлені в роботі науково-методологічні підходи та висновки характеризуються достатнім ступенем наукової новизни і збагачують економічну науку з питань управління вибором ефективних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств. Запропонована методологічна основа розв'язання проблеми є

достатнім підґрунтям для сформованих автором методичних рекомендацій і положень щодо їх імплементації на вітчизняних промислових підприємствах.

З точки зору опонента найвагомішими науковими результатами дисертаційної роботи є наступні.

1. Досліджуючи теоретичне підґрунтя інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та концепції інноваційного менеджменту, автор закономірно робить обґрунтований висновок про необхідність оновлення теоретичного базису трансформаційних змін у діяльності суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим, у роботі удосконалено підходи до формування категорійного апарату «реінжинірингу бізнес-процесів» (п. 1.3, с. 71 дисертації, с. 11 автореферату) та принципів його проведення в роботі промислових підприємств (п. 1.3, с. 79-84 дисертації, с. 11 автореферату).

Подальше використання запропонованих положень дозволило автору удосконалити класифікаційні ознаки реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств (п. 1.4, с. 93 дисертації, с. 11 автореферату).

2. Науковий інтерес викликають обґрунтовані і запропоновані вперше теоретико-методологічні засади механізму управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів. Даний механізм на основі розроблених принципів вибору напрямів РБП містить, зокрема: інформаційне та кадрове забезпечення проведення трансформації, систему методів оцінки вибору напрямів РБП, систему взаємоузгоджених комунікацій між суб'єктами РБП, систему оцінки та контролю за обраним напрямом РБП промислових підприємств (п. 2.2, с. 108-131 дисертації, с. 12 автореферату). Запропонований механізм дозволяє врахувати особливості напрямів реінжинірингу бізнес-процесів відповідно до кожної виробничої ситуації та необхідності радикальних перетворень у діяльності промислових підприємств.

3. Науково значущим, на нашу думку, є запропонований автором методологічний підхід щодо розвитку системи ризик-менеджменту реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств при управлінні

вибором напрямів його проведення. Достатньо уваги приділено створенню підсистем системи ризик-менеджменту РБП: інформаційно-аналітичної ідентифікації ризиків на відповідних етапах реінжинірингу бізнес-процесів; аналітичного виявлення ризиків внаслідок управлінської діяльності при реінжинірингу бізнес-процесів; забезпечення процесу ризик-менеджменту реінжинірингу бізнес-процесів, а також розробці принципів та розвитку методів ризик-менеджменту реінжинірингу бізнес-процесів при виборі напрямів його проведення, які характеризують дані підсистеми. Такий авторський підхід містить елементи наукової новизни, оскільки розвиває систему ризик-менеджменту РБП новими елементами, що в комплексі підвищує рівень обґрунтованості господарських рішень при здійсненні трансформацій та впливає на зниження ризикованості реінжинірингових заходів на виробництві (п. 2.2, с. 138-154 дисертаційної роботи, с. 14 автореферату).

4. Детальне дослідження процедури трансформаційних змін у діяльності суб'єктів господарювання дозволило здійснити подальший розвиток методологічних підходів до економічного обґрунтування етапності реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств у системі управління вибором напрямів його проведення. Зокрема, слід погодитися з удосконаленим авторським підходом до етапів проведення реінжинірингу бізнес-процесів з урахуванням впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на кожний з його етапів, який базується на розвинутих принципах та методах управління вибором напрямів РБП, що містять елементи концепції X-інжинірингу (п. 2.3, с. 163-175 дисертації, с. 14 автореферату). Це дає можливість враховувати як зовнішні, так і внутрішні чинники впливу на проведення кожного етапу реінжинірингу бізнес-процесів у діяльності промислових підприємств.

5. Застосування положень стратегічного аналізу господарської діяльності суб'єктів господарювання дозволило автору розглянути процес управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів з позицій

удосконаленого SWOT-аналізу, а саме розроблених показників, що характеризують сильні, слабкі сторони та можливості і загрози РБП промислових підприємств. Такий підхід відрізняється певним ступенем наукової новизни, адже враховує стратегічний вектор розвитку суб'єктів господарювання при проведенні на їх базі радикальних трансформаційних змін (п. 3.1, с. 181-193 дисертаційного дослідження, с. 15 автореферату).

6. З методичної позиції подальшого удосконалення ризик-менеджменту РБП та загальної теорії розвитку економічних систем представляють науковий інтерес обґрунтовані і розвинуті положення щодо оцінки рівня ризикованості альтернативних проектів РБП, які характеризують напрями його проведення (п. 3.2, с. 203-208 дисертаційного дослідження, с. 15 автореферату) та розробки методичного підходу обґрунтування вибору напрямів РБП, який заснований на витратному та результатному підході з використанням інструментарію нейромережних технологій (п. 3.4, с. 250-262 дисертаційного дослідження, с. 18 автореферату). Слід зазначити, що дані підходи засновані на використанні методів факторного аналізу та математичного моделювання, тому висновки автора мають певну ступінь обґрунтованості.

7. Заслуговує на увагу науково-практичний здобуток автора щодо запропонованого підходу стосовно розробки критеріальної бази ранжування проектів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств на основі економічних параметрів, яка була здійснена за допомогою порівняльного аналізу діючих проектів РБП вітчизняних підприємств (п. 3.3, с. 215-222 дисертаційного дослідження, с. 16 автореферату).

8. Науковою новизною відрізняється удосконалений автором підхід до оцінки впливу реінжинірингу бізнес-процесів на рівень економічного потенціалу підприємства. Даний науково-методичний підхід передбачає розрахунок інтегрального показника економічного потенціалу шляхом дворівневої його інтеграції з використанням інтегральних показників фінансової, кадрової, маркетингової, виробничої складових економічного

потенціалу в період його формування та розвитку в процесі діяльності суб'єкта господарювання (п. 3.3, с. 223-227, п. 5.2, с. 392-402 дисертаційної роботи, с. 17, 22 автореферату). Це комплексно вирішує дослідження впливу РБП на різні сфери господарювання промислового підприємства. Науковий результат доведено ґрунтовним дослідженням праць учених-економістів, які розглядають питання загальної теорії економічної ефективності, а також використанням методів аналізу та синтезу, економіко-математичного аналізу.

9. У дослідженні організаційної структури управління РБП автором розроблено методичний підхід до визначення рейтингової оцінки відбору персоналу для реінжинірингу бізнес-процесів на підставі запропонованих блоків показників кваліфікації персоналу при проведенні реінжинірингу бізнес-процесів та результативності роботи персоналу в реалізації реінжинірингових заходів. Даний підхід розширює методичні прийоми до оптимізації організаційної структури управління за радикальними трансформаціями на виробництві, як наслідок – підвищення рівня якості кадрового забезпечення РБП у діяльності промислових підприємств (п. 4.3, с. 327-332 дисертаційного дослідження, с. 19 автореферату).

10. При дослідженні методологічного базису управління вибором напрямів РБП автором розроблено методологічні положення щодо формування механізму інвестиційного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення. Даний механізм інвестиційного забезпечення РБП характеризують наступні блоки: керуюча і керована підсистеми організаційно-економічного забезпечення інвестування, елементи формування стратегії інвестування, складові організаційно-економічних засад інвестування; інструменти інвестиційного забезпечення та оцінки економічного результату впровадження цього механізму (п. 4.4, с. 359-364, Додаток Ж, с. 520-524 дисертації та с. 21 автореферату). Застосування такого механізму дозволяє підвищити результативність вибору та проведення обраних видів РБП при його проектній реалізації в роботі промислових

підприємств. Дані методологічні положення засновані на використанні системного підходу та структурно-функціонального методу.

Наукова новизна сформульованих та обґрунтованих у дисертаційній роботі результатів, висновків і рекомендацій визначається тим, що найвагоміші з них отримані автором вперше і визначаються особистим авторським підходом до виявлення і вирішення означеної в дисертаційному дослідженні проблеми.

Наведений комплекс теоретичного, методологічного і методичного забезпечення в цілому вирішує поставлені завдання та характеризується високим рівнем достовірності, що підтверджується впровадженням у діяльність органа місцевого самоврядування та промислових підприємств, а саме: науково-методичного підходу до визначення взаємоузгоджених дій між промисловим підприємством та банком – Сумської обласної ради (довідка № 01-23/712 від 24.12.2014 р.); методичного підходу до комплексної оцінки альтернативних програм реінжинірингу бізнес-процесів промислового підприємства за видами економічного ризику та методичного підходу до проведення вибору стратегічних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів компанії – ПАТ ВЕК «Сумигазмаш» (довідка № 01-23-30 від 03.04.2015 р.); системи показників маркетингової, виробничої, фінансової, організаційної сфери діяльності промислового підприємства, які характеризують сильні, слабкі сторони, можливості та загрози реінжинірингу бізнес-процесів – ТОВ «Турбомаш» (довідка № 9/37-03 від 14.01.2015 р.); науково-методичного підходу до функціонального наповнення організаційної структури управління реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств – ТОВ «Варіант-Гермотехніка» (довідка № 8/03-15 від 08.04.2015 р.); методичних положень до проведення експрес-оцінювання напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств, що забезпечує вибір його видів – ДП «Завод обважнених бурильних і ведучих труб» (довідка № 378-03 від 28.04.2015 р.); підходу до формування механізму

інвестиційного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств – ТОВ «Суминафтотранс» (довідка № 68.042 від 16.06.2015 р.).

Матеріали дисертаційного дослідження (теоретичні, методичні та практичні авторські розробки) впроваджені в навчальний процес Сумського державного університету як основи розділів навчальних курсів: «Потенціал і розвиток підприємства», «Стратегія підприємства», «Управління інноваційним потенціалом» (акт від 30.03.2015 р.).

4. Повнота викладу в опублікованих працях наукових положень, висновків і рекомендацій

Усі теоретичні та науково-практичні результати дисертаційного дослідження, висновки і рекомендації знайшли повне відображення в опублікованих працях здобувача, кількість яких налічує 63 роботи. Загальний обсяг опублікованих праць, що належить особисто автору, складає 71 ум. друк, арк., серед них – 3 монографії (2 одноосібні), 27 статей у наукових фахових виданнях України (з них 7 публікацій увійшли до міжнародних наукометричних баз), 1 стаття у наукових періодичних виданнях інших держав, 32 публікації у збірниках матеріалів конференцій. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. З огляду на це, апробацію результатів дисертаційної роботи слід вважати достатньою. За кількістю та якістю (повнотою представлення здобутків дослідження) публікації відповідають встановленим вимогам.

5. Відповідність дисертації встановленим вимогам

За структурою робота містить вступ, п'ять розділів, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел і додатки. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в чіткій логічній послідовності, завдяки значній кількості наочних засобів читається з легкістю.

Зміст автореферату й основні положення дисертації, висновки та пропозиції є ідентичними. Наукові розробки дисертаційного дослідження,

виконаного Таранюком Л.М. на рівень кандидата економічних наук, у докторській дисертації не використовувалися.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Оцінюючи в цілому достатній науковий рівень розробки теоретико-методологічних і методичних положень, практичних рекомендацій, обґрунтованість наукових висновків та пропозицій, необхідно відмітити деякі недоліки і дискусійні положення.

1. Автором розвинуто принципи впровадження РБП, які доповнені групами принципів реінжинірингу, що систематизують: реалізацію обраних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, організацію бізнес-процесів при їх подальшому перепроєктуванні, досягнення економічної ефективності використання ресурсів при здійсненні обраних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів (п. 1.3, с. 79-84 дисертаційної роботи). Також автором запропоновано принципи вибору напрямів РБП у рамках розробки теоретико-методологічних засад механізму управління їх вибором (п. 2.1, с. 114-116 дисертаційної роботи). Додаткових пояснень потребує формування таких груп принципів у системі управління вибором напрямів РБП.

2. Недостатньо повним, на наш погляд, є формування підсистеми інформаційно-аналітичної ідентифікації ризиків на відповідних етапах РБП та підсистеми аналітичного виявлення ризиків внаслідок управлінської діяльності при реінжинірингу бізнес-процесів щодо розвитку методологічних засад системи ризик-менеджменту РБП промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, адже при функціонуванні даних підсистем їх функції можуть бути однаковими (п. 2.2, с. 138-148, Додаток В, рис. В.1, с. 492 дисертаційного дослідження).

3. Слід було б більш ґрунтовно розробити пропозиції щодо розвитку методології проведення РБП на засадах концепції X-інжинірингу, а саме деталізувати конкретними критеріальними значеннями індикаторів, що характеризують фактори впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на РБП промислового підприємства у розробленому детермінованому

факторному аналізі, який ґрунтується на елементах концепції X-інжинірингу в системі управління вибором напрямів РБП (п. 2.3, с. 165-168, табл. 2.4 дисертаційної роботи).

4. Недостатньо обґрунтовано автором методичні положення щодо оцінки рівня ризикованості альтернативних проектів РБП промислового підприємства, що характеризують напрями його проведення. Так, в удосконаленому методичному підході незрозумілим є формування тільки трьох видів ризиків за факторами внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на РБП (фінансові, виробничі, маркетингові), що зумовлює зменшення рівня комплексності оцінки рівня ризикованості проектів РБП даного методичного підходу (п. 3.2, с. 204-205, табл. 3.4, п. 5.1, с. 380-382, табл. 5.3 дисертаційного дослідження).

5. При розрахунку показників чистої поточної вартості, внутрішньої норми дохідності, рентабельності інвестицій, строку окупності, коефіцієнту ефективності інвестицій, які використовуються при розробці критеріальної бази ранжування проектів РБП промислових підприємств, уточнення потребує врахування показників: Q_t РБП (виручка від реалізації продукції в t-ий рік життєвого циклу РБП), C_t РБП (поточні витрати на виробництво і реалізацію в t-ий рік життєвого циклу РБП), $I_{РБП}$ (капітальні витрати (інвестиції), що носять багаторазовий характер вкладення та пов'язані з розробкою та впровадженням РБП), які розраховуються, починаючи з першого періоду реалізації проектів. Треба зауважити, що капітальні інвестиції можуть бути впроваджені раніше початку отримання доходів та здійснення витрат від реалізації даних проектів, що може вплинути на результат визначення критеріальних значень відповідних показників (п. 3.3, с. 217-218 дисертації).

6. В процесі розробки методологічних положень до формування механізму інвестиційного забезпечення РБП промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення автором недостатньо повно враховано конкретні критеріальні значення показників оцінки результативності інвестування напрямів РБП, що зменшує рівень

обґрунтованості даної оцінки (п. 4.4, с. 364 та п. 5.3, с. 433-436, Додаток Ж, табл. Ж.1, с. 522 дисертаційного дослідження).

7. Не повністю розкрито питання мінімізації обсягу інформаційних ресурсів та часових витрат при удосконаленні автором методичних положень до проведення експрес-оцінювання напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств, що забезпечує вибір видів РБП. У цьому зв'язку, дисертантом запропоновано сім груп показників проведення даної експрес-оцінки, що зумовлює збільшення як часових витрат, так і обсягу інформації на проведення даного експрес-оцінювання вибору напрямів РБП промислових підприємств (п. 5.3, с. 433-434, Додаток И, табл. И.1-И.8, с. 525-538 дисертаційної роботи).

Зазначені недоліки і дискусійні положення дещо знижують достатньо високий рівень дисертаційної роботи, однак істотно не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Таранюка Леоніда Миколайовича «Теоретико-методологічні засади управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств» є завершеним самостійно виконаним науковим дослідженням, результати якого дозволяють вирішити актуальні науково-методологічні та методичні завдання щодо управління вибором ефективних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств.

Положення дисертаційної роботи генеровані на достатній кількості статистичного матеріалу, обробленого за допомогою адекватних досліджуваним процесам методів, що підтверджує їх обґрунтованість і достовірність. Положення, висновки і рекомендації характеризуються науковою новизною, мають теоретичну та практичну значущість, повно і в достатній кількості відображені у публікаціях.

Тема дисертації відповідає спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Зміст

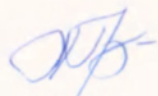
дисертаційної роботи відповідає обраній темі. Всі поставлені завдання є вирішеними, що підтверджує досягнення автором поставленої мети дослідження.

Автореферат дисертації необхідним чином розкриває основні її положення та висновки, є ідентичним дисертації за структурою та змістом і не містить інформації, відсутньої в дисертаційній роботі.

Дисертація за своїм змістом відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Таранюк Леонід Миколайович – заслуговує присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

начальник відділу бюджетування
планово-економічного управління
Публічного акціонерного товариства «Сумське
машинобудівне науково-виробниче об'єднання»,
доктор економічних наук, доцент

 Л.Л. Гриценко

Засвідчую підпис Гриценко Л.Л.

Директор з персоналу

*Публічного акціонерного товариства «Сумське
машинобудівне науково-виробниче об'єднання»*

 С.В. Підкуйко